

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ג'אס;ינגיס חאן ויורשיו: המונגולים בהיסטוריה העולמית -
46557

תאריך עדכון אחרון 16-11-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי אסיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ורד שוראני

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: vered.shurany@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
פרופ מיכל בירן

תאור כללי של הקורס:

הקורס יבחן את תופעת האימפריה המונגולית, שהיוותה קו פרשת-מים בהסטוריה העולמית. על בסיס מקורות בני התקופה ומחקרים עכשוויים ננסה להבין כיצד הוקמה האימפריה מימי צ'נגיס ח'אן ואילך; כיצד נוהלה; כיצד השפיעה על סין ועל איזורים אחרים עליהם שלטו המונגולים, ואיזו מורשת נשארה ממנה לעולם המודרני המוקדם. הקורס בנוי משלש חטיבות: האחת עוסקת בהסטוריה הפוליטית של האימפריה והח'אנויות השונות; השניה בנושאי חתך, בהם יושם דגש על שושלת היואן אך יבחנו גם איזורים אחרים באימפריה; והשלישית שתסקור את המורשת המונגולית באיזורים השונים.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר את ההסטוריה, תולדות המחקר וסוגיות עיקריות בחקר האימפריה המונגולית והשפעותיה על ההיסטוריה העולמית; לנתח מקורות ראשוניים בתרגום תוך הכרות עם מגוון כותבים ומסורות, לנתח ספרות מחקרית באופן ביקורתי.

דרישות נוכחות (%) :
85% לפחות

שיטת ההוראה בקורס: סמינר בדגש על דיון בחומר הקריאה- מאמרים וקטעי מקורות ראשוניים, בשילוב הצגות קצרות (רפרטים) של משתתפי הקורס שיוגשו גם בכתב.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
<http://moodle.huji.ac.il/hu13/file.php/46557/mon13-syll-final.pdf>

המכון ללימודי אסיה ואפריקה

החוג ללימודי אסיה

צ'נגיס ח'אן ויורשיו: המונגולים בהיסטוריה העולמית שו"ס תשע"ד (46557)

פרופ' מיכל בירן

יום ב 10:30-12:00, חדר 2302 רוח
שעת קבלה: יום ב' 9:15-10:15 חדר 6422 טל. 5883741 או לפי תיאום טל. 6794354

מטרת הקורס

הקורס יבחן את תופעת האימפריה המונגולית, שהיוותה קו פרשת-מים בהסטוריה העולמית. על בסיס מקורות בני התקופה ומחקרים עכשוויים ננסה להבין כיצד הוקמה האימפריה מימי צ'ינגיס ח'אן ואילך; כיצד נוהלה; כיצד השפיעה על סין ועל איזורים אחרים עליהם שלטו המונגולים, ואיזו מורשת נשארה ממנה לעולם המודרני המוקדם. הקורס בנוי משלש חטיבות: האחת עוסקת בהסטוריה הפוליטית של האימפריה והח'אנויות השונות; השניה בנושאי חתך, בהם יושם דגש על שושלת היואן אך יבחנו גם איזורים אחרים באימפריה; והשלישית שתסקור את המורשת המונגולית באיזורים השונים.

חומר הקריאה:

הספר המלווה את הקורס הוא ספרו של מורגן: *The Mongols* (Morgan, O.D., 2nd ed., חלקם, להלן המצורפת הרשימה פ"ע, מקורות ולקטעי למאמרים תופנו בנוסף (Oxford, 2007) מחייבים וחלקם מומלצים. חומר הקריאה ועזרים נוספים נמצאים באתר הקורס הקיים במערכת מודול.

דרישות הקורס:

קריאת חומר הקריאה המחייב לפני השיעור והשתתפות פעילה בדיונים; בחינת בית בתום הקורס; הגשת רפראט; הגשת עבודה סמינריונית הכתובה על פי כללי הכתיבה האקדמית.

את הרפראט יש להגיש על אחד המאמרים או הספרים המומלצים לכך (רשימה תחולק בהמשך) או על נושא העבודה. יש להרצות בכיתה במשך כ-10 דקות וכן להגיש בכתב סיכום של המאמר או הקטע מהספר, המסכם את עיקריו, מציין כיצד הם מתייחסים לחומר שנידון בכיתה באותו שיעור ואת דעתכם לגביו.

עד ראשית הסמסטר השני על מגישי העבודות להגיש הצעה לעבודה, שתכלול נושא, ביבליוגרפיה ראשונית, וכעמוד המציג את שאלת המחקר ואת מבנה העבודה (ראשי פרקים). משקלה של הצעה ראשונית זו - 10% מציון העבודה הסמינריונית.

ישנה אפשרות להגיש לקריאתי פרק או פרקים של העבודה לפני הגשתה הסופית ובלבד שהדבר יעשה לפני סיום שנת הלימודים.

הרכב ציון הקורס:

השתתפות - 20%

רפראט - 10%

בחינה סופית - 70%

אתרים מומלצים בנושא מונגוליה והמונגולים:

<http://www.mol.mn/> Mongolia Online (News and information on modern Mongolia)

<http://www.indiana.edu/~mongsoc/vl.html> The Mongolia WWW virtual library

(Mongolian art) <http://www.asianart.com/mongolia/>

<http://mongol.huji.ac.il/> (ERC project in Jerusalem)

צ'ינגיס ח'אן ויורשיו: המונגולים בהיסטוריה העולמית שו"ס תשע"ד

פרופ' מיכל בירן
מערך השיעורים וחומר הקריאה

1. מבוא: התארגנות, גיאוגרפיה, מקורות
קריאה:

D.O.Morgan, *The Mongols* (Oxford, 1986), 5-31.

מומלץ:

M. Biran. "The Mongol Empire: The State of the Research", *History Compass* (2013): 1-13.

2. נוודות רועים; אימפריות נוודים לפני המונגולים

א. חזנוב, "נוודי מרכז אסיה: עבר והווה: שיחה עם פרופ' אנטולי חזנוב", סביבות 19 (1987), עמ' 18-59 בעיקר עמ' 22-25, 31-35.

Sima Qian, in B. Watson (trans.) *Records of the Grand Historian of China* (New York, 1961), vol. 2, pp. 155-6 [DS748/s8 805673]
מורגן, מונגולים, עמ' 32-44

מומלץ:

R. Amitai and M. Biran, "Introduction," in their edited volume, *Mongols, Turks and Others: Eurasian Nomads and the Sedentary World* (Leiden, 2005), pp. 1-12.

A. Khazanov, *Nomads and the Outside World* (Madison Wisconsin, 1994), pp. 44-53.

Th. J. Barfield, *The Nomadic Alternative* (Englewood Cliffs, NJ, 1993).

3. אסיה ערב עלייתו של צ'ינגיס ח'אן

מורגן, מונגולים, עמ' 44-54 או

M. Biran, *Chinggis Khan* (Oxford, 2007), ch. 1

חטיבה א': הסטוריה פוליטית

4. צ'ינגיס ח'אן והקמת האימפריה המונגולית

Juwayni, in J.A. Boyle (tr.), *The History of World Conqueror* (Manchester, 1958), vol. 1, 34-39. [DS22 J613/0159254].

Igor deRachewiltz (translated and annotated), *The Secret History of the Mongols* (Leiden, 2004), Vol. 1, pp. 1-16 (see also commentary pp. 221-340)

מורגן, מונגולים, עמ' 55-73; או בירן, צ'ינגיס ח'אן, פרק 2

מומלץ:

P. Rachnevsky, *Genghis Khan* (Oxford, 1991), 1-169

5. כיבושי צ'ינגיס: בין סין לעולם האסלאם

Juwayni, 1: 77-81, 133-35.

The Secret History, ch. 11, at least par. 254-255, pp. 181-188.

מומלץ: בירן, צ'ינגיס ח'אן, פרק 3.

-
6. האימפריה המאוחדת: בין צ'ינגס ח'אן לקובלאי ח'אן - א
J. Fletcher, "The Mongols: Ecological and Social Perspectives," *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 46 (1986), 11-50. Rpt. In J. Fletcher, *Studies on Chinese and Islamic Inner Asia* (London, 1995)
מומלץ
T. Th. Allsen, "The Rise of the Mongolian Empire and Mongolian Rule in North China," in H. Franke and D. Twitchett (eds.), *The Cambridge History of China* vol. 6 (Cambridge, 1994), 321-413.
7. האימפריה המאוחדת: בין צ'ינגס ח'אן לקובלאי ח'אן - ב
וידיאו - סופה מהמזרח פרק 2
P. Jackson (tr. And ed.) with assistance of D. Morgan. *The Mission of Friar William of Rubruck* (London, 1990), 167-170. [DS707 R793 / 1068960].
John of Plano Carpini, in Ch. Dawson (ed.), *The Mongol Mission* (New York, 1955), 32-38. [Rpt. As *Mission to Asia* DS 707 M6/ 158979]
מומלץ
Th. T. Allsen, *Mongol Imperialism* (Berkeley, 1989).
P. Jackson, "The Dissolution of the Mongol Empire," *Central Asiatic Journal*, Vol. 22 (1978), 186-244.
8. קובלאי ח'אן והקמת שושלת היואן
מורגן, מונגולים, 112-123
Rashid al-Din, *The Successors of Genghis Khan*, tr. J. A. Boyle (New York, 1971), 252-65; 273-78
Marco Polo, *The Travels* (ed. And trans Yule and Cordier, rpt New York, 1992), vol. 1 356-358, 362-66, 374-75.
Qubilai's proclamation of the Yuan dynasty in Langlois, "Introduction," in Idem (ed.), *China under Mongol Rule* (Princeton, 1981), p.2.
מומלץ
M. Rossabi, *Khubilai Khan* (Berkeley, 1988).
9. היואן אחרי קובלאי: בין מורשת סין למורשת הערבה
F. W. Mote, *Imperial China: 900-1800* (Cambridge MA, 1998), 467-473.
מומלץ:
John W. Dardess. *Conquerors and Confucians: Aspects of Political Change in Late Yuan China* (New York, 1973).
10. היואן אחרי קובלאי: משבר אמצע המאה הארבע עשרה
F. W. Mote, *Imperial China: 900-1800* (Cambridge MA, 1998), 517-541.
קריאה מומלצת
D. O. Robinson, *Empire's Twilight* (Cambridge MA, 2010).
11. האילח'אנים א': המונגולים באיראן - הולאגו, אבקה וביסוס המדינה האילח'אנית

מורגן, מונגולים, 145-174

J. A. Boyle, "The Death of the Last Abbasid Caliph: A Contemporary Muslim Account," *JSS*, 6 (1961), 151-161; rpt. in idem, *The Mongol World Empire 1206-1370* (London, 1976) [DS 19 B69 86002] [Nasir al-Din Tusi] B. Lewis (ed. and trans.), *Islam* (New York, 1974). Vol. 1, pp. 81-84. [Ibn al-Kathir]

מומלץ:

Ch. Melville, "The Mongols in Iran," in L. Comaroff and S. Carboni (eds.), *The Legacy of Genghis Khan: Courtly Art and Culture in Western Asia, 1256-1353* (New York and New Haven, 2003), 36-61.

12. האילח'אנים-ב': האילח'אנים המאוחרים: מהרפורמות של ע'אזאן לנפילה
B. Spuler (ed. and trans.), *History of the Mongols* (Rpt. 1989), 144-53.
B. Fregner, "Iran under Ilkhanid Rule in a World History Perspective," in D. Aigle (ed), *L'Iran face a la domination mongo2le* (Tehran, 1997), 120-130.

13. המונגולים במרכז אסיה: קאידו ובית צ'אגתאי
Rashid al-Din, *The Successors of Chinggis Khan* (trans. J.A. Boyle, New York and London, 1971), 139-142
Marco Polo, *Travels*, 2: 457-46

M. Biran, "Central Asia from the Conquest of Chinggis Khan to the Rise of Tamerlane: The Ögodeied and Chaghadaid Realms," in N. Di Cosmo, P. B. Golden and A. Frank eds. *The Cambridge History of Inner Asia vol. 2: The Chinggisid Age* (Cambridge, 2009), 44-66.

14. אורדת הזהב: המדינה המונגולית ברוסיה ומורשתה

מורגן, מונגולים, 141-145

Ch. J. Halperin, "Russia in the Mongol Empire in Comparative Perspective," *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 43/1 (1983), 239-61

מומלץ

I. Vasary, "Jochi's inheritance: The Western Steppe and Eastern Europe," in N. Di Cosmo, P. B. Golden and A. Frank eds. *The Cambridge History of Inner Asia vol. 2: The Chinggisid Age* (Cambridge, 2009), 67-85.

D. Ostrowski, *Muscovy and the Mongols: Cross Cultural Influences on the Steppe Frontier, 1304-1589* (Cambridge, 1998).

Trubetskoi, N.S. "The Legacy of Chinggis Khan," in his *The Legacy of Chinggis Khan and Other Essays on Russia's Identity* (Ann Arbor, 1991).

15. המונגולים ואירופה המערבית

מורגן, מונגולים, 175-198

A. W. Budge (trans.), *The Monks of Kublai Khan* (London, 1928), 166-197.

מומלץ

P.Jackson, "Medieval Christendom's encounter with the alien," *Historical Research*, 74 (2001), 347-369.

P. Jackson, *The Mongols and the West* (Harlow, 2005).

חטיבה ב: נושאי חתר

16. דת: בין בודהיזם טיבטי לאסלאם: א. בודהיזם טיבטי תחת היואן
S. Jagchid, "Why the Mongolian Khans Adopted Tibetan Buddhism as Their Faith," in
his *Mongolian Studies* (Provo, 1988), 83-93.
Phags-pa Lama, Prince Jin-Jim's Textbook of Tibetan Buddhism, in M. Rossabi
(comp.), *The Mongols in Global History* (New York and London, 2011), 144-148.

מומלץ:

- לידיה ארן, בודהיזם (תל-אביב, 1993), לפחות 153-165.
H. Franke, "Tibetans in Yuan China," in J. D. Langlois, ed. *China under Mongol Rule*
(Princeton, 1981), 296-328; Rpt. In H. Franke, *China under Mongol Rule* (2004)
H. Franke, "From Tribal Chieftain to Universal Emperor and God: The Legitimation
of the Yuan Dynasty," in his book, *China under Mongol Rule* (Aldershot UK, 1994),
art. IV, pp. 7-79.
D. P. Leidy, "Buddhism and Other Foreign Practices in Yuan China," in James C. Y.
Watt (ed.), *The World of Khubilai Khan* (New Haven and London, 2010), 87-127.

17. דת ב: התאסלמות המונגולים; אסלאם בסין תחת היואן
Devin DeWeese, "Islamization in the Mongol Empire," in N. Di Cosmo, P. B. Golden
and A. Frank eds. *The Cambridge History of Inner Asia vol. 2: The Chinggisid Age*
(Cambridge, 2009), 120-134.
Dewin deWeese, *Islamization and Native Religion in the Golden Horde*
(Philadelphia, 1993), pp. 541-543.
B. Spuler (ed. and trans.), *History of the Mongols*, 144-46 (on Ghazan's conversion)

מומלץ:

- M. Rossabi, "The Muslims in the Early Yuan Dynasty," in J. D. Langlois, ed. *China
under Mongol Rule* (Princeton, 1981), 257-95.
מ. בירן, "האסלאם בח'אנות של צ'אגתאי: על התאסלמותו של הח'אן תרמשירין (1331-34)", "בתוך
א. ליש ואחרים, עורכים, האסלאם: ספר זכרון לנחמיה לב ציון (ירושלים, 2012), 27-48.
Ch. Melville, "Padishah-i Islam: The Conversion of Ghazan to Islam," *Pembroke
Papers*, 1 (1990), 159-177.
R. Amitai-Preiss, "Sufis and Shamans: Some Remarks on the Islamization of the
Mongols in the Ilkhanate." *JESHO* 42 (1999), 27-46.
A. Khazanov, "The Spread of World Religions in the Medieval Nomadic Societies of
the Eurasian Steppes," in *Toronto Studies in Central and Inner Asia*, 1 (1994),
11-33.

18. כלכלה וחברה א: העליות הישנות והחדשות
Chen Yuan, *Western and Central Asians in China under the Mongols: Their
Transformation into Chinese* (Rpt. Nettetal, 1989), 18-40.
F.W. Mote, *Imperial China: 900-1800* (Cambridge, MA, 1999), 503-513

מומלץ

- F. W. Mote, "Chinese Society under Mongol Rule, 1215-1368," in H. Franke and D.
Twitchett (eds.). *The Cambridge History of China Vol. 6* (Cambridge, 1994), pp.

627-664.

A. K. S. Lambton, *Continuity and Change in Medieval Persia*. London, 1988, pp. 297-326.

19. כלכלה וחברה ב: דרכי המשי- כלכלה ומסחר תחת המונגולים
Pegolotti's Merchant Handbook, in

<http://depts.washington.edu/uwch/silkroad/texts/pegol.html>

Th. T. Allsen, "Ever Closer Encounters: The Appropriation of Culture and the Apportionment of Peoples in the Mongol Empire," *Journal of Early Modern History*, 1 (1997), 2-23.

מומלץ

Th. T. Allsen, *Commodity and Exchange in the Mongol Empire* (Cambridge, 1997).

E. Endicott-West, "The Ortaqs in the Yuan dynasty," *Asia Major*, 2/2 (1989), pp. 128-154.

T. May, *The Mongol Conquests in World History* (London, 2012), 109-129.

20. הצבא המונגולי

Plano Carpini in Dawson, 32-38, 43-50.

T. May, *The Mongol Conquests in World History* (London, 2012), 130-157.

מומלץ:

Ch. Melville, "The Kesig in Iran: The Survival of the Royal Mongol Household," in L. Komaroff (ed.), *Beyond the Legacy of Genghis Khan* (Leiden, 2006), 135-64.

21. תרבות ואומנות א: דרמה, אומנות, מדע, פילוסופיה

Kuan Han-ch'ing, "The Injustice Done to Tou Ngo," in Liu Jung-en (trans.), *Six Yuan Plays* (London, 1972), 115-158.

M. Rossabi, "Chinese Art under the Mongols," forthcoming in R. Amitai and M. Biran (eds), *Eurasian Nomads as Agents of Cultural Change*.

מומלץ:

Liu Jung-en, "Introduction," in his *Six Yuan Plays* (London, 1972), 7-35.

22. תרבות ואומנות ב: המונגולים כבוני ערים

Steinhardt, Nancy Shatzman, "The plan of Khubilai Khan's imperial city [Dadu]," *Artibus Asiae*, 44, nos.2/3 (1983), 137-154

Blair, S.S. "The Mongol Capital of Sultaniyya," *Iran* 24 (1986), 135-151.

מומלץ

Zhixian Jason Sun, "Dadu, Great Capital of the Yuan Dynasty," in James C. Y. Watt, *The World of Khubilai Khan* (New Haven and London, 2010), 41-63.

M. Biran, "Rulers and City Life in Mongol Central Asia (1220-1370)." In David Durand-Guedy, ed. *Turko-Mongol Rulers, Cities and City-life* (Leiden: Brill, 2013), 257-284.

חטיבה ג': המורשת המונגולית

23. שושלת מינג – יורש או אנטי יורש?

D. Robinson, "The Ming Court and the Legacy of the Yuan Mongols," in D. Robinson, ed., *Culture, Courtiers, and Competition: The Ming Court (1368-1644)* (Cambridge, 2008), pp. 365-421.

E. L. Farmer, *Zhu Yuanzhang and Early Ming Legislation* (Leiden, 1995), 2 מומלץ

H. Serruys, *The Mongols and Ming China* (Collected articles, London, 1992).

E. Farmer, *Zhu Yuanzhang and Early Ming Legislation* (Leiden, 1995).

J. W. Dardess, "Did the Mongols Matter? Territory, Power and the Intelligencia in China from the Northern Song to the Early Ming," in P. J. Smith and R. von Glahn, *The Song-Yuan-Ming transition* (Cambridge MA, 2003), 111-134.

P. J. Smith, "Impressions of the Song-Yuan-Ming transition: The Evidence from Biji Memoirs," in P. J. Smith and R. von Glahn, *The Song-Yuan-Ming transition* (Cambridge MA, 2003), 71-111.

24. תמר לנג והתימורים

D.O. Morgan, *Medieval Persia* (London & New York, 1988), pp. 88-104.

B.F. Manz, "Mongol History Rewritten and Relived." *Revue des mondes musulmans et de la méditerranée*, 89-90 (2000): 129-49.

25. סרט - אורגה

26. המעילים בהודו

L. Balanlilar, "Lords of the Fortunate Conjunction: Turco-Mongol Imperial Identity on the Subcontinent," *Journal of World History*, v. 18/1 (2007), pp. 1-39.

27. צ'ינג כורשת המונגולים: בודהיזם טיבטי ותפקידו.

D.M. Farquhar, "The Origins of the Manchu's Mongolian Policy," in J.K. Fairbank (ed.), *The Chinese World Order* (Cambridge, Mass, 1968), 198-205.

F.W. Cleaves, "A Mongolian Rescript of the Fifth Year of Degedü Erdem-tü (1640), *Harvard Journal of Asiatic Studies*, 46/1 (1986), 186-7.

P. C. Perdue. *China Marches West: The Qing Conquest of Central Eurasia* (Cambridge MA, 2005), 122-27.

מומלץ

J. Elverskog, *Our Great Qing* (Hawaii, 2007).

H.Okada, "China as a Successor State to the Mongol Empire," in R.Amitai-Preiss and D. O. Morgan (eds.), *The Mongol Empire and its Legacy* (Leiden, 1999), 260-273.

28. סכום: המורשת הצ'ינגית כיום

חומר חובה לקריאה:
<http://moodle.huji.ac.il/hu13/file.php/46557/mon13-syll-final.pdf>

חומר לקריאה נוספת:
<http://moodle.huji.ac.il/hu13/file.php/46557/mon13-syll-final.pdf>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 10 %

מידע נוסף / הערות:
הרכב ציון הקורס:
השתתפות- 20%
רפראט- 10%
בחינת בית בסוף הקורס- 70%